Voorstel aan college en raad

Nummer:	02430000056080
Datum:	2 februari 2021
Opsteller:	H. Yilmaz
Portefeuillehouder:	Wethouder Van Noort
Onderwerp:	Hersteloperatie toeslagenaffaire

Het college van B&W besluit:

1. In te stemmen met de machtiging van de Belastingdienst/Toeslagen om gedupeerden te benaderen in het kader van de hersteloperatie toeslagenaffaire.
2. In te stemmen met de ondertekening van de verwerkersovereenkomst en de gebruikersvoorwaarden van het portaal van de Belastingdienst/Toeslagen in het kader van de gegevensoverdracht tussen Belastingdienst/Toeslagen en de (onder)gemachtigde.
3. In te stemmen met het doorgeven van de machtiging aan Stimenz voor het uitvoeren van de werkzaamheden die vallen onder de machtiging en de verwerkersovereenkomst en daarvoor in te stemmen met de akkoordverklaring gegevensuitwisseling en de hoofdovereenkomst met Stimenz.
4. De raad voor te stellen een budget van € 34.756,- beschikbaar te stellen voor hersteloperatie toeslagenaffaire. De kosten worden gedekt uit de hiervoor ontvangen rijksmiddelen.

Inleiding

Aanleiding

Duizenden ouders zijn getroffen door de problemen met de kinderopvangtoeslag. De Belastingdienst/Toeslagen compenseert hen daar financieel voor. Maar voor wie in de problemen is geraakt is dat niet altijd voldoende. Er kunnen bijvoorbeeld problemen zijn ontstaan rondom huisvesting, psychisch welbevinden, schulden, inkomen, zorg en de opvoeding van kinderen. Gemeenten, dan wel de door gemeenten gemandateerde organisaties, zijn door hun specialistische kennis en ervaringen bij uitstek in staat om contact te zoeken met de gedupeerde ouders, een goed gesprek te voeren, vertrouwen te winnen en op gemeentelijke hulp te wijzen wanneer de inwoner in de problemen is gekomen door het handelen van Belastingdienst/Toeslagen.

Afgelopen maanden is er in samenwerking met de VNG gewerkt aan een zorgvuldige gegevensuitwisseling tussen Belastingdienst/Toeslagen en gemeenten. Dit heeft geresulteerd in een machtiging van de Belastingdienst/Toeslagen aan gemeenten om namens de Belastingdienst/Toeslagen contact op te nemen met de gedupeerde woonachtig in de gemeente Harderwijk en hen hulp aan te bieden op het gebied van huisvesting, inkomen, schulden, zorg en gezin.

Beoogd effect

Ondersteuning kunnen bieden op het gebied van huisvesting, inkomen, schulden zorg en gezin aan inwoners van de gemeente Harderwijk die gedupeerd zijn door de toeslagenaffaire.

Argumenten

1.1 Er is een zorgvuldig traject gevolgd in de totstandkoming van de machtiging

De Belastingdienst/Toeslagen en VNG hebben de machtiging opgesteld. De machtiging is voorgelegd aan en besproken met de Autoriteit Persoonsgegevens.

1.2 De machtiging stelt de gemeente in staat om gedupeerden proactief te benaderen

Gedupeerden van de toeslagenaffaire hebben in sommige gevallen te maken met diverse problemen. Daarnaast kan er sprake zijn van een bepaald wantrouwen naar overheden waardoor gedupeerden niet altijd de weg naar de gemeente zullen weten te vinden. Hierin ligt het risico dat problemen steeds verder

toenemen. De machtiging stelt gemeenten in staat om gedupeerde ouders in beeld te krijgen en hen hulp aan te bieden. Voor Harderwijk betreft het 35 gedupeerde gezinnen.

1.3 Instemming van het college met de machtiging is noodzakelijk
De machtiging kan niet eenzijdig door de Belastingdienst/Toeslagen worden gegeven. Het machtigingsbesluit biedt ruimte om de machtiging door te geven aan Stimenz.

2.1 Borgen zorgvuldige gegevensoverdracht
De gegevensoverdracht tussen Belastingdienst/Toeslagen en gemeente vindt plaats via een beveiligde technische voorziening die door de Belastingdienst/Toeslagen ter beschikking wordt gesteld. De door het college op te geven contactpersoon zal van de Belastingdienst/Toeslagen een account ontvangen waarmee de persoonsgegevens (BSN, NAW-gegevens en indien bekend het telefoonnummer en e-mailadres) kunnen worden opgehaald. Om de gegevensverwerking conform de geldende wet- en regelgeving te laten verlopen is een verwerkersovereenkomst opgesteld.

2.2 Ondertekening door het college van de verwerkersovereenkomst en de gebruiksvoorwaarden van het portaal is noodzakelijk
Het College van B & W dient de verwerkersovereenkomst te ondertekenen om ervoor te zorgen dat de gegevensuitwisseling in de portal conform de AVG plaatsvindt. In de verwerkersovereenkomst is informatie te vinden over de omgang met de verkregen gegevens van de Belastingdienst/Toeslagen.

3.1 Stimenz zal de eerste gesprekken voeren met de gedupeerden
Stimenz inventariseert de mogelijke hulpvragen van de gedupeerde op één of meer van de vijf leefgebieden. Overheid / gemeente kan niet garanderen dat er voor alle vragen (op korte termijn) een oplossing is. Stimenz heeft een account nodig van het portaal van de Belastingdienst/Toeslagen. Daarvoor is het noodzakelijk dat het college instemt met het doorgeven van de machtiging die de Belastingdienst/Toeslagen heeft gegeven aan gemeente Harderwijk. Om te waarborgen dat de gegevensuitwisseling conform de AVG plaatsvindt, moet een akkoordverklaring gegevensuitwisseling ondertekend worden door gemeente Harderwijk en Stimenz. Daarnaast is het noodzakelijk om een hoofdovereenkomst af te sluiten voor het uitwisselen van deze gegevens voor deze taken. De hoofdovereenkomst is gebaseerd op de hoofdovereenkomst voor het project vroegsignalering schulden dat vorig jaar is opgesteld op advies van de privacy officers van Meerinzicht.

4.1 Het Rijk stelt middelen beschikbaar om gedupeerde ouders te ondersteunen
Het Rijk heeft middelen beschikbaar gesteld om gedupeerde ouders te ondersteunen op het gebied van werk, huisvesting, gezondheid of schuldhulpverlening als zij dit nodig hebben.

Kanttekeningen
1.1 Gedupeerden zullen het niet altijd als wenselijk ervaren dat zij benaderd worden voor een hulpaanbod
Het vertrouwen van deze groep inwoners in de overheid is ernstig geschaad. Het hulpaanbod heeft een vrijwillig karakter heeft.

1.2 De gegevens zijn pas halverwege februari beschikbaar
De Belastingdienst/Toeslagen stelt de gegevens van de ouders pas halverwege februari beschikbaar. Dit betekent dat eventuele gerichte benadering nog even op zich laat wachten.

Financiën
Het Rijk heeft middelen beschikbaar gesteld die ingezet kunnen worden voor de gedupeerden. Voor Harderwijk gaat het om een bedrag van € 34.756,18. De uitkering wordt verstrekt over gemaakte kosten over de periode van 15 december 2020 tot en met 30 juni 2021.

Aan het Rijk moet verantwoording worden afgelegd over de inzet van de middelen door middel van de SISA opgave bij de jaarrekening.

Communicatie

- Afstemming over onderstaande aanpak vindt plaats in nauwe afstemming met Stimenz.
- Promotie van de ondersteuning die de gemeente Harderwijk aanbiedt aan de gedupeerden in de toeslagenaffaire (op gemeentelijke website en in de lokale dagbladen).

Uitvoering

Om de eventuele ondersteuning aan de gedupeerde ouders zo goed mogelijk te laten verlopen, de volgende stappen genomen:

1. Aanwijzing van een beleidsmatig contactpersoon (Hatice Yilmaz) en een uitvoerend contactpersoon (Stimenz) bij de VNG/Belastingdienst.
2. Afstemming met Stimenz over het aantal gedupeerden in Harderwijk en werkwijze bij een eventuele ondersteuningsaanvraag.
3. Promotie van de ondersteuning die de gemeente Harderwijk aanbiedt aan de gedupeerden in de toeslagenaffaire.
4. Er is een webinar van de VNG gevolgd over de te nemen stappen in de toeslagenaffaire.

De extra stap die genomen wordt met de gegevensdeling leidt tot de volgende uitvoerende stappen:

1. Er heeft afstemming plaatsgevonden met Stimenz dat de te ondertekenen documenten (bijlage 2 & 3) bij u als college liggen. Na instemming en ondertekening van beide bijlages wordt dit gecommuniceerd met Stimenz.
2. De uitvoerende contactpersoon maakt vervolgens een portal aan bij de Belastingdienst. Dit wordt gedaan door gebruik van een handleiding die gedeeld is met Stimenz. Daarbij kan de hulp van de beleidsmatige contactpersoon (Hatice Yilmaz) worden ingeroepen. Dit gaat in goede afstemming.
3. Nadat de gegevens halverwege februari zijn ontvangen vindt er gerichte en zorgvuldige benadering plaats van de ouders door Stimenz.

Interne afstemming

Er heeft plaatsgevonden met de collega's bestaanszekerheid en schulddienstverlening van Ermelo en Zeewolde en de beleidsadviseur Participatie bij Meerinzicht.

Bijlagen

1. Machtigingsbesluit gegevensgebruik.
2. Verwerkersovereenkomst gegevensgebruik.
3. Akkoordverklaring gegevensuitwisseling
4. Hoofdovereenkomst gegevensuitwisseling Stimenz